

ÜNİVERSİTE KONFERANSI SONUÇ BİLDİRGESİ

Üniversite Konferansı; üniversite bileşenlerinin üniversitelerde yaşadıkları sorunları özgürce ortaya koydukları ve somut çözüm önerilerini tartıştığı olgun bir konferans süreci geçirmiştir. Konferans öncesinde üniversitelilerin yazılı katkıları ve sonrasında konferans esnasında yapılan sözlü katkılar ile üniversitelerin tüm sorunları olmasa da sorunlarının ortaya çıkış nedenleri ve bunların çözüm önerileri net olarak gözler önüne serilmiştir.

Bu çerçevede konferansımız, yapmış olduğu tartışmalarda ortaya çıkan kimi başlıkları ve çözüm önerilerini kamuoyu ile paylaşmak istemektedir:

1. Eğitim her kademedede eşit ve parasız olarak verilmeli, harç uygulaması derhal kaldırılmalıdır. Üniversite eğitiminin yıllardır sistematik bir şekilde paralı hale

getirilmesi sonucu üniversitelerde eğitim tam anlamıyla paralı hale gelmiştir. Eğitimin paralaştırılması süreci birçok eşitsizliği beraberinde getirirken, eğitim kurumları da bizzat özelleştirilmektedir. Üniversitelerin piyasa mekanizmalarına daha fazla açılması sonucu paralı eğitim uygulamasını teşvik etmekte, öğrencilerin yalnızca harç paralarını ödemek zorunda bırakılmasını değil mezuniyetten sonra binlerce lira tutarında kredi borcu ödemesine yol açmaktadır. Üniversite yaşamında harçlarla, ulaşım ve barınma masraflarıyla içinden çıkılmaz bir yaşama mahkum edilen üniversite öğrencileri üniversiteden mezun olduktan sonra da üniversite öğreniminde almış olduğu kredileri ödemek zorunda bırakılmaktadır. Eğitimin her kademedede ücretsiz

olarak sağlanması anayasal olarak güvence altına alınmışken eşit ve parasız eğitim hakkını savunan üniversite öğrencilerinin talepleri karşılanmalıdır, üniversite kapıları emekçi çocuklarına ardına kadar açılmalıdır.

2. Üniversite öğrencilerine iş güvencesi olan güvenli bir gelecek sağlanmalıdır. Üniversiteler her geçen yıl sayıları artan işsizler üretmektedir. Türkiye'de iş bulabilmek için üniversite mezunu olmak artık yeterli değildir. Geleceğini göremeyen üniversiteliler her geçen gün kişisel kaygıları ile daha çok ilgilenen ve toplumla kurmuş olduğu bağları zayıflayan bir profile doğru yönlendirilmektedir. Türkiye'nin geleceği olduğu söylenen gençliğin gelecek korkusu, basit önlemlerle ve söylemlerle geçiştirilemeyecek

bir ciddiyettir. Binlerce ataması yapılmayan öğretmenin bulunduğu ülkemizde öğretmen açığının bulunduğu tüm kamuoyu tarafından bilinen bir geçektir. Ayrıca mühendislik eğitimi alan öğrencilerin mezuniyetleri sonrasında yetkin mühendislik gibi yönetmeliklerle emekleri sömürülmektedir. Eğitim fakültelerinde devam eden formasyon sorunu mezun binlerce eğitim fakültesi mezunun mesleklerini yapamamasına sebep olmaktadır. Bu sorunların kaynağında piyasa ekonomisi yatmaktadır. Bugün AKP eliyle sürdürülen plansız ekonomi politikaları sorunu derinleştirmektedir. Türkiye'nin planlı bir ekonomiye, piyasacı değil kamucu bir toplum örgütlenmesine ihtiyacı vardır. Resmi rakamların bile her 3 gençten birinin işsiz olduğunu gizleyemediği koşullarda gençlere iş güvencesi olan çalışma koşulları sağlanmalıdır.

3. Bilimsel eğitimin önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır. Üniversitelerin halk için bilimsel üretimde bulunan kurumlar olması gerekirken bugün bilimsel üretim bilinçli bir şekilde engellenmektedir. Bilimsel üretimin önündeki en büyük engel, üniversitelerin şirketler ile kurmuş olduğu ilişkilerle birlikte üniversitelerin halkın çıkarlarını değil sermayenin çıkarlarını savunan yapılar olmasının yeniden bilimsel kurumlar haline gelmesi için üniversite, kar amacı güden özel kuruluşların değil halkın menfaati için üretmelidir.

4. YÖK kaldırılmalıdır. YÖK'ün temsil ettiği zihniyet üniversitelerden temizlenmelidir. Üniversiteler yaklaşık 30 yıldır başta YÖK eliyle sistematik bir biçimde baskı altında tutulmaktadır. YÖK, var olan sistemin üniversitelerdeki uygulatıcısı konumundadır. Yıllardır üniversitelerin tarihsel konumunu yerle bir etmek için ciddi dönüşümlere imza atan YÖK, son 8 yıldır da iktidar partisi AKP tarafından yönetilmektedir. Bu zaman zarfında AKP'nin YÖK'ü

değiştirmek/dönüştürmek yönünde verdiği sözler kamuoyunu yanıltıcı yanlar barındırmaktadır. Hükümet, amblemi ve ismi değişmiş ancak aynı işlevi görece başka kurum/kuruluş ya da mekanizmaların kurulacağını sinyallerini şimdiden vermektedir. Bu mekanizmalar için başlatılan tartışmalardan bir tanesi üniversitelere mali özerklik sağlanması ve üniversitelerin mütevelli heyetleri tarafından yönetilmesi önerisidir. Özel üniversitelerdeki uygulamaya benzer bu modelle üniversiteler sermaye odaklarının yönetimine dahil edildiği holdinglere dönüştürülmek istenmektedir. Bu çerçevenin içerisinde üniversitelerin piyasaya daha fazla bağımlılaştırılmasının projesi olan bu önerilerin YÖK'ün yıllardır temsil ettiği zihniyetten farkı bulunmadığı belirtilmeli ve öneriler reddedilmelidir. Bu öneriler başlı başına YÖK'ün temsil ettiği zihniyetin değiştirilmeyeceğini ancak YÖK'ün dönüştürülmesi ile makyaja tabi tutulması anlamına gelecektir. Bu yaniyla YÖK'te yapılması düşünülen değişiklikler üniversitelerin düzene yeniden entegre edilmesi olacaktır.

5. Üniversite öğrencilerine uygulanan baskıya son verilmelidir. YÖK tarafından son yıllarda binlerce öğrenci üniversitelerinden uzaklaş-

tırılmış, yüzlerce akademisyen hakkında soruşturmalar açılmıştır. Bu süreçte üniversite öğrencilerinin talepleri marjinalize edilmeye çalışılmakta, üniversitelerde AKP'den farklı bir siyasi görüşe sahip olan herkes sistematik bir şekilde baskı altına alınmaktadır. Öğrencilerin üzerindeki baskının hukuksal dayanağı olan disiplin yönetmeliği kaldırılmalı, soruşturma ve ceza uygulamaları geleceğe dönük olarak iptal edilmelidir. Benzerine ancak dikta rejimlerinde rastlanacak bu durum üniversitelerin uğradığı baskıyı net olarak tarif etmektedir. Tersi bir durum ise AKP yandaşlarının son yıllarda üniversitelerde getirildikleri görevlerdir. Üniversitelerde sadece AKP'ye yakın olduğu için bir çok bilim insanı niteliği olmayan kişiye emanet edilmiştir. AKP'nin muhalif bileşenleri susturma, kendi yandaşlarını kayırma ve üniversitelerde kadrolaşarak üniversiteleri ideolojik olarak ele geçirme yöntemleri "ileri demokrasi" yalanının medya tarafından gündemde tutulmasıyla gizlenmektedir.

6. Anadilde eğitim hakkının önündeki engeller kaldırılmalıdır. Anadilde eğitim hakkı bilimsel ve insani bir haktır. Bilimsel eğitimden uzaklaşan üniversitelerde bir öğrencinin en doğal hakkı olan anadilde eğitim görme hakkı yok

sayılmaktadır. Kaldı ki İngilizce olarak eğitim veren devlet üniversiteleri dil dayatmasını açık bir şekilde yaparken özellikle Türkiye halklarının konuştuğu dillerin üniversitelerde yasaklanması manasızdır. Üniversitelerde ve tüm eğitim kurumlarında ülkemizde yaşayan halkların dil talepleri karşılanmalı, başta Kürtçe'ye yapılan resmi yasaklamaların kaldırılması ve üniversitelerde Kürtçe ders verilen bölümlerin açılması sağlanmalıdır. Kimliklerinden ötürü öğrencilerin üzerindeki baskılara son verilmelidir.

7. Üniversitelerdeki sivil polis ve özel güvenlik birimlerinin görevlerine son verilmeli, üniversitelerde öğrencileri izleyen kameralar kaldırılmalıdır. AKP'nin üniversitelere dönük uygulamaları, bu kurumların doğalında sahip olması gereken muhalif kimliği sindirmeye yöneliktir. Bugünün Türkiye'sinde her üniversitenin içerisinde onlarca sivil polis ve özel güvenlik birimleri her gün üniversite öğrencilerini taciz etmekteyken üniversite kapılarında otobüsler dolusu kolluk kuvvetleri bekletilmektedir. Üniversiteler kameralar ile izlenmekte, üniversite öğrencilerinin günlük yaşamları gözetim altına alınmaktadır. Üniversite öğrencilerinin kampüs girişlerinde aranmasına kadar varan uygulamalar, kampüsten çok

karakola benzetilen üniversite yerleşkelerinin baskı altındaki vahim tablosudur.

8. Üniversite öğrencilerinin siyasi görüşlerini duyurmasının önündeki engeller kaldırılmalıdır. Öğrencilerin siyasi görüşlerinin engellenmesi üniversitelerde en çok karşılaşılan baskılardan biridir. AKP'den farklı bir siyasi görüşe sahip üniversite öğrencileri marjinalize edilmeye çalışılmakta ve kamuoyunda itibarsızlaştırılmaktadır. AKP, üniversitelerde bizzat kendi kontrolünde cemaat ve tarikat örgütlenmelerinin önünü açan uygulamalara imza atmakta bu durum kamuoyunun bildiği bir gerçek halini almıştır. Son yıllarda uygunsuz biçimde atanan ve AKP ile ilişkileri açık olan rektörler üniversitelerde bu baskının uygulayıcılarıdır. Öğrencilerin örgütlenme ve siyasi görüşlerini ifade etme hakkı önündeki tüm engeller ve yasaklar kaldırılmalıdır.

9. Atama yöntemiyle göreve getirilen rektörler üniversiteleri temsil etmemektedir. YÖK düzeninin üniversiteyi merkezi otoritenin kontrolünde tutmak için var ettiği rektör atamaları sistemi AKP eliyle giderek daha fazla kokuşmaya başlamıştır. AKP ile bağlantılı bir şekilde üniversitelerde rektörler AKP güdümlü bir üniversite yarat-

maktadır. Üniversite rektörlük seçimleri hiçbir şekilde dikkate alınmayarak ataması yapılan rektörler doğrudan sermayenin ve AKP'nin üniversitelerde istediği düzeni tesis etmek için görevlendirilmektedir. Bu anti-demokratik atamalarla üniversite bileşenlerinin iradesi de hiçe sayılmaktadır. Rektörlük seçimlerinin göstermelik kurgusu ve sonucunda istenilen adayların atandığı bu sistem açıkça üniversite bileşenlerinin iradesini yok saymak anlamına gelmektedir.

10. Üniversite yönetiminde üniversite bileşenlerinin iradesi temsil edilmelidir. Üniversitelerin yönetimi dahil olmak üzere hiçbir kademede öğrencilerin görüşleri alınmamaktadır. YÖK'ün kuruluşu ile birlikte üniversitelerde uygulanmaya başlayan öğrenci temsilciliği adı altındaki kurumlar göstermelik birer demokrasi oyunundan öteye geçmemektedir. Birçok üniversitede bu temsilciliklerin seçimleri dahi yapılmamaktadır. Üniversite öğrencilerinin ihtiyacı göstermelik temsilciliklerden ibaret olmamalıdır. Üniversite öğrencilerinin üniversite yönetiminde söz hakkı önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır. Üniversiteler; öğrenciler, akademisyenler ve üniversite çalışanlarının seçimle oluşturacağı bağımsız bir kurul tarafından yönetilmelidir.

11. Üniversite öğrencilerinin ücretsiz ve sağlıklı koşullarda barınma hakkı olmalıdır. Üniversite öğrencilerinin eğitim alabilmelerinin öncül koşullarından biri olan barınma ciddi bir sorun haline gelmiştir. Devlet yurtlarının kötü koşulları ve yetersiz yatak kapasitesi ile baskıcı tutumu üniversite öğrencilerinin barınma sorununu daha da ağırlaştırmaktadır. Kadın öğrencilerin yurtlarda sıkça tacize uğradığı, yurtların kışla mantığı ile yönetildiği bir ortamda var olan boşluk cemaat ve tarikat yurtları ile doldurularak “sosyal devlet” ilkesi ayaklar altına alınmaktadır. Yurtlarda yaşanan sorunlar kamuoyu tarafından da bilinmektedir ancak durumun iyileştirilmesine dönük hiçbir planlama bugüne kadar yapılmamıştır.

12. Üniversite öğrencilerinin sosyal ve kültürel gelişmelerine engel olan uygulamalara son verilmeli, üniversitelerin sosyal yaşa-

mını geliştirici önlemler alınmalıdır. Üniversitelerde sosyal yaşamın öğrencilerin kişisel gelişiminde önemli bir yeri kaplaması gerekirken bugün üniversitelerde entelektüel üretimler yasaklanmaktadır. Üniversite topluluklarının eşitliğe ve paylaşımaya dayalı üretimleri üniversite yönetimleri tarafından engellemekte olup toplulukların yaptığı faaliyetler ise sıkı bir denetimden geçirilmektedir. Yetiştirilmek istenen üniversiteli profiline uygun olarak bireycilik ve kariyer düşkünlüğü öne çıkarılmaktadır. Gelecek korkusu ile korkutulan üniversite öğrencileri üniversiteleri ziyaret eden şirket yöneticilerinden gelecekleri için görüş almaya mecbur bırakılmaktadır.

Üniversite Konferansı yukarıdaki başlıklarda üniversitelerin içerisinde bulunduğu durumu ortaya koyan bir tartışma sürecini geçirmiştir. Konferansımız bileşenleri ilerleyen günlerde üniversiteleri temsil ettiği şüpheli öğrenciler ile yapılan ve yapılması

planlanan toplantılarının meşruluğunun olmadığını konferans süresince tartışmıştır.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın üniversite rektörleri ile Dolmabahçe'de yapmış olduğu toplantıdan sonra bu kez Cumhurbaşkanı Abdullah Gül “üniversite temsilcileri” ile bir toplantı gerçekleştirmiştir. İlerleyen günlerde ise Başbakan'ın üniversite temsilcileri ile Dolmabahçe'de bir toplantı yapıldığı duyurulmuştur.

Üniversite bileşenlerinin geniş katılımı ile düzenlenen konferansımız üniversiteleri temsil etme gücüne sahiptir. Bu yapıyla konferansımızın sonuç metni üniversitelilerinin sorunlarını ve somut taleplerini temsil etmektedir. İlerleyen günlerde yapılması düşünülen toplantılarda ve üniversitelerde konferans sonuç metninin referans olarak kullanılması ve üniversite öğrencilerinin taleplerinin gerçekleştirilmesi için konferans bileşenleri sürecin takipçisi olacaktır. ◀

ÜNİVERSİTE KENDİ ÇÖZÜMÜNÜ ARIYOR

Öğretim Üyeleri Derneği, Üniversite Konseyleri Derneği, Eğitim-Sen, Öğrenci Gençlik Sendikası (Genç-Sen), Emek Gençliği, Gençlik Muhalefeti, Öğrenci Kolektifleri ve TKP'li Öğrenciler tarafından düzenlenen “Üniversite Konferansı” 7 Ocak 2010 tarihinde düzenlendi. Boğaziçi Üniversitesi Rektörlüğü'nün daha önce verdiği izni geri çekmesi üzerine, konferans İstanbul Mustafa Kemal Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi.

22 üniversiteden 43 öğrenci topluluğu ve kulübünün desteklediği konferansa, Ataması Yapılmayan Öğretmenler Platformu (AYÖP), CHP İstanbul Gençlik Örgütü, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), Demokrat Yurtsever Gençlik, Ekim Gençliği, Nazım Hikmet Akademisi, Öğrenci Muhalefeti, Politeknik, Sağlık Emekçileri Sendikası (SES) ve Yarınlar Dergisi de destek verdi. Eğitim Sen 6 Nolu Şube adına açılış konuşmasını Levent Dölek, Öğretim Üyeleri Derneği adına Prof. Dr. Tahsin Yeşildere, Üniversite Konseyleri Derneği adına Prof. Dr. Nezhun Gören gerçekleştirdi. Açılış konuşmalarının ardından tebliğ sunumlarına başlandı. “Üniversite Nedir”, “Üniversiteleri kim yönetiyor”, “YÖK'e neden karşıyız”, “Eğitimin paralılaştırılması ne gibi sorunlar doğuruyor”, “Mezunları neler bekliyor?” kategorilerinde gerçekleşen tebliğlerde, üniversite sorunların çözümüne önerileri dile getirildi. Sonuç bildirisin konferans sırasında gelen öneriler ışığında şekillendirilerek, toplantı sonunda oy birliği ile kabul edildi. Üniversite Konferansı'nda sunulan tebliğlere “www.universitekonferansi.org” adresinden ulaşabilirsiniz.

Fikir **Kürsü** Öğrenci **Baskı** **Eşitlik**
Örgütlülük **Haklar** **Özgürlük**
 Siyaset

ÜNİVERSİTE KONFERANSI

ÖGB **Kampus** **YÖK** **Bilim** **Harçlar** **Akademi** **Eğitim**
Kültür **Sermaye** **Emek** **Müfredat** **Toplum** **Aydınlar**
 Topluluklar Sermaye Emek Toplum Aydınlar

7 OCAK 2011 - 14:00 | Girişler 13.00'da başlayacaktır.
 MKM - MUSTAFA KEMAL KÜLTÜR MERKEZİ / AKATLAR - BEŞİKTAŞ

ÜNİVERSİTE KONFERANSI